

TEMPS MODERNS

Nº 4 EPOCA 2ª

GRANOLLERS, 17 de març del 1775

PEREANTON

EDITORIAL

CARTES AL DIRECTOR.

Estimats lectors:

Avui és la primera vegada que parlem amb vosaltres. No ens coneixem veritat?

Ens presentarem. Som un grup de periodistes il·lustrats:

Mª Carme Vilaró
Alícia Ruiz
Elvira Ruiz
Sònia Ibàñez
Olga Puente

Eva Mª Pérez
Mari Martínez
Yolanda Madera
Dani Maestre

que vam pensar fer una revista entretinguda que parlés de tots els il·lustrats de la nostra època.

Oi, que és bona la pensada!!! Com ja heu vist, la revista es titula "Temps Moderns", ja que abans fa un any més o menys, s'havien fet unes altres.

Només cal dir una cosa, esperem que us agradi i us diverteixi al llegir-la.

Gràcies per aguantar-nos.

IL·LUSTRACIO Espanyola

Al final del passat segle XVII, es va constatar una profunda insurrecció intel·lectual, és la crisi de la consciència europea. La il·lustració constitueix la síntesis de l'esperit europeu del segle XVIII. El ple triomf de l'il·lustració es deu principalment a dos autors francesos: Montesquieu i Voltaire. Montesquieu ha imposat les noves idees, i Voltaire, ha criticat despiadadament tot el que significa autoritat. En canvi Rousseau ha estimulat la formació de una corrent sentimental, espiritualista i popular, que s'entronca amb el Romanticisme. Els valors més representatius dels Setcents han estat uns perfectes "cristians

il·lustrats". A partir de 1750 l'afició a les ciències modernes s'ha difós ampliament, mentre l'entusiasme i la curiositat del neòfits s'ha disciplinat a les exigències dels mètodes científics. Tota Espanya s'ha vist afectada per l'il·lustració i, Espanya no s'ha pogut escapar de les seves conseqüències, que no han sigut ni radicals ni pròsperes per la seva política com és per unes altres nacions. La recuperació de les noves idees és lenta i la seva difusió difícil. Com tot moviment que abarca la integritat dels aspectes vitals, la il·lustració no és susceptible de ser tractada en una definició precisa.

Estimat director:

Sóc un honrat pagès d'un poble proper a Barcelona. Es diu Granollers, té uns 300 habitants i és molt tranquil. Els pagesos, com tots el primers dies de cada mes, tenim que donar al nostre senyor el 75% de les nostres ganàncies de les terres. Jo penso que és massa, però no es pot protestar.

El problema es el següent:

Fa dos mesos, més o menys, en lloc de donar el 75%, ha pujat, i ara és el 90%. Amb el 10% que em correspon no tinc ni per comprar roba. Tinc nou boques per alimentar, 6 fills, dona, àvia, i jo, però no puc viure.

Ahir se'm va acabar el menjar de la despensa i avui no sé que passarà.

Estic amb l'esperança de que publiquin la meua carta i s'arregli alguna cosa.

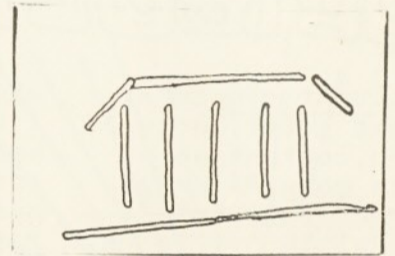
Moltes gràcies,

Un honrat pagès.

Sóc una dona d'un petit poble de Barcelona. Volem que facin diferents escoles públiques on no s'hagi de pagar res.

Nosaltres, la gent pobre, volem escoles públiques perquè les hi ha són privades i nosaltres no tenim medis econòmics suficients per accedir-hi.

Els nostres fills necessiten una cultura més elevada que la dels seus pares per no haver-se de conformar a ser pagesos i poder accedir a altres capes superiors de la societat.

GRANOLLERS

VILLA

OLAVIDE

LA VIDA D'UN IL·LUSTRAT.

Va nèixer a Xixó el 1744, en una família noble, encara que d'escasos mitjans econòmics, el que no va ser obstacle perquè rebés una esmerçada educació tendent a inculcar-li, aquest sentit de l'ordre i del treball que va ser sempre un dels trets més característics de la seva personalitat, així com una consciència responsable dels deures a que obligava la seva condició social. Jovellanos mai ha concebut l'aristocràcia com el camí obert a la consecució d'una cadena de privilegis seculars sinó com responsabilitat i serveis a la pàtria sustentats ambdós sobre grans valors morals.

Destinat per la seva família al sacerdocí, estudià en les Universitats d'Oviedo, Avila i, per últim, Alcalà d'Henares,

on va conèixer a Cadalso, per quina influència deu l'iniciació de la seva activitat poètica.

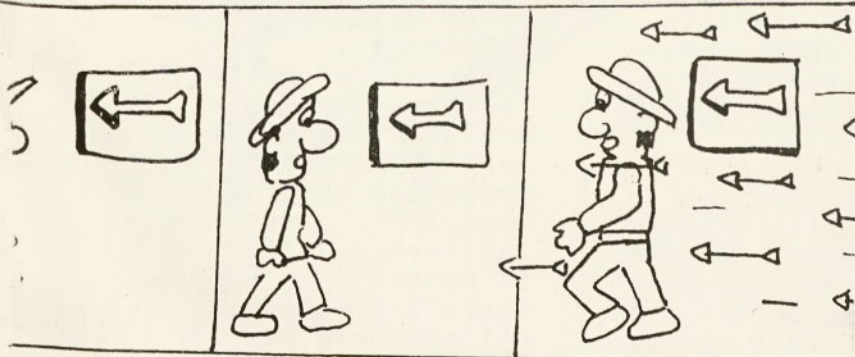
Abandonà la carrera eclesiàstica i a la tertúlia del peruà Pablo Olavide va perfil·lar moltes de les seves idees reformistes a la llum dels nous corrents europeus (literaris, filosòfics, polítics, socials, econòmics), apassionadament comentades pels assistents.

Va ser en aquest període quan va escriure les seves primeres obres literàries, conegudes algunes d'aquestes, i de caràcter informatiu.

Ell a Madrid amb el nou ambient "Il·lustrat" refinat propi de Carles III, es va sumergir en una feble autoritat política i econòmica que no ha cesat.

← ACUDIT. →

- HISTORIETA -

CARLES III. LA MEDITACIO.

I' ara medita tu el final de la Història.

VOCABULARI.

Il·lustració: És el Moviment intel·lectual europeu, centrat en el període comprès entre la segona revolució anglesa del 1688 i la revolució francesa del 1789. Postulats de la Il·lustració europea:

- Atac frontal contra el criteri d'autoritat.
- Atac contra l'especulació pura i qualsevol dogmatisme i rutina.

Als Països Catalans això s'agreuja, la llengua d'expressió escrita. Pel concepte de que les obres havien de ser útils o no ésser, es derivà un menyspreu per la lírica i la màxima consideració era obtinguda pels texts de moral, pedagogia, història i polèmica religiosa.

- Com la utilitat es considerava desitjada, el castellà era el vehicle d'expressió literària.

- Descartada la literatura culta, roman el conjunt de gèneres populars com a portaveus més qualificats del temps. En prosa:

- El teatre.
- Els textos no professionals.

En poesia:

- Espontània.

Pensament racionalista
Relatiu o pertanyent al racionalisme. Tendència o doctrina filosòfica per a la qual la raó és una font radicalment molt més vàlida que l'experiència sensible o l'experiència

efectiva, o àdhuc l'única font absolutament vàlida, per als coneixements, comprensió o interpretació veritable de la realitat.

Neòfits: Persones que són iniciades en la fe i el culte d'una religió. Aquest terme, emprat per Sant Pau, és aplicat sobretot als iniciats en la fe cristiana, als nous batejats.

Delme: Dret d'una desena part del valor d'una collita, que antigament pagava el conreador al senyor de la seva terra.

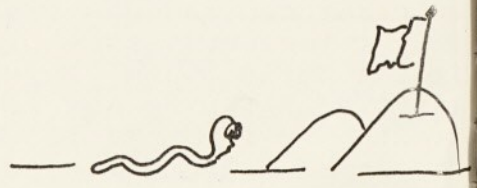
TECNIC GRALLA
St. Jaume 50 granollers
870 97 04

EL MEU REI (Carles III)

(Madrid 1716-1788). Duc de Parma i de Plasència (1731-35), rei de Nàpols (1734-59) i d'Espanya (1759-88). Primogènit del segon matrimoni de Felip V amb Isabel de Farnesio. Arran de la conquesta de Nàpols i Sicília per Felip V, va ser coronat rei a Palerm (1734). En morir el seu germanastre Ferran VI sense fills, heretà (1759) en el tron d'Espanya i deixà el de Nàpols a Ferran, tercer fill mascle del seu matrimoni amb Maria Amàlia de Saxònia. Al marxar a Madrid eswendur alguns dels ministres més competents dels que l'havien assessorat durant el seu regnat a Nàpols, i els confià missions de govern. Prescindi, per contra, d'altres polítics castellans del regnat anterior.

En política exterior Carles III trenca amb la neutralitat observada pel seu antecessor i fa costat a França en la guerra dels Set Anys, Carles III hi va perdre la Florida i va rebre de França en compensació la Louisiana, però no pas Menorca, que ha passat novament a mans d'Anglaterra. El fracàs d'una expedició a l'Àfrica del nord pretal d'eliminar la pirateria barbaresca, induí Carles III a prescindir de Grimaldi i ha confiat la secretaria d'estat al comte de Floridablanca.

L'ECONOMIA DE LA IL·LUSTRACIO

El reformisme borbònic causa per alguns camperols, del desenvolupament econòmic d'Espanya durant aquest segle, no és altre cosa que l'aprofitament i orientació de forces productives ja existents i en acció però que consagren les diferències de desenvolupament entre centre i perifèria.

Com es sabut, durant aquest segle, la pobla-

mentat més del 50%. Si es té en compte els testimonis dels contemporanis s'hauria d'admetre que l'increment de la població ha afectat, principalment, als nuclis urbans.

El seu origen, té com factor fonamental un cert equilibri entre recursos; la població ha aconseguit, ja en la segona meitat del segle atenuat els efectes de les pestes, doncs aquestes ja no han tor-

nat a manifestar-se amb el caràcter tradicional; la pesta patida a Espanya entre 1648 i 1654 ha estat l'última de les grans epidèmies generalitzades.

A la segona meitat hi ha una burgesia dedicada principalment al comerç i a la producció manufacturera. Imita a vegades les formes de vida de la nobleza. Els burgesos s'han enriquit pel comerç i per la producció manufacturera.